

EGLUTĒ

BIRŽELIS

1995

JUNE

Vol. 46 / Nr. 6

EGLUTĖ

BIRŽELIS / JUNE / 1995 Vol. 46 Nr. 6

TURINYS

1	GINTARĖLIŲ ŠALIS, Leonardas Žitkevičius
2	SEK MAN PASAKĄ
10	MOKINĖLIS, Laimutis B. Švalkus
11	DIEVO DRAUGAI
10	Sekminių varpeliai, Mindaugas Stundžia
15	AR ŽINAI? N. N.
21	Žingeidi dukrytė, Kostas Kubilinskas
22	SENELIS, Nijolė Nausėdienė
25	RAŠOM IR PIEŠIAM
29	GALVOSŪKIAI
31	JUOKAI
32	Nekrologai apie rašytojus, redaktorė

VIRŠELIS — Dail. Noros Aušrienės

SKYRIŲ VINJETĖS:

Zitos Sodeikienės ir

F. Vaitiekūnienės

EGLUTĖ: mėnesinis lietuviškas laikraštėlis vaikams užsienyje. Išeina 10 numerių per metus; prenumerata — 15 US dol., į Lietuvą ir kitus kraštus — 20 US dol. Atsiųstą medžiagą redakcija taisy ir tvarko savo nuožiūra.

REDAKCIJA: 13154 Sparrow Ct., Lockport, IL 60441

Vyr. redaktorė (editor) — Nijolė Nausėdienė.

LEIDŽIA: JAV LB Švietimo Taryba

KOREKTORĖ: Regina Kučienė

ADMINISTRATORIUS: Viktoras Kučas

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441

APDAILA, LAUŽYMAS: KOVAS Publishing, Cicero, IL

LIETUVIŠKAS RAIDYNAS: Jonas Boguta

EGLUTĖ (USPS 169-200) a magazine for children in the Lithuanian language. Published monthly, except July and August. Yearly subscription \$15, single copy \$1.50; to Lithuania and other countries, \$20 (USA currency). Published by Lithuanian Educational Council of the USA, Inc., 13648 Kickapoo Trail, Lockport IL 60441. Second class postage paid at Lockport, IL 60441.

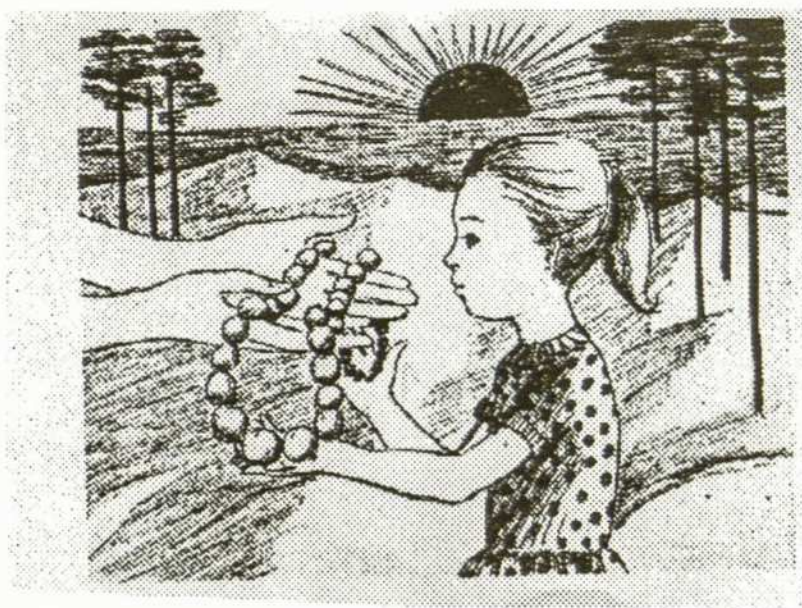
Postmaster send address corrections to: EGLUTE, Lithuanian Council of the USA, Inc.,

13648 Kickapoo Trail, Lockport, IL 60441.

Printed by DRAUGAS, Chicago, IL 60629.

GINTARĖLIŲ ŠALIS

Leonardas Žitkevičius

Yra šalelė mylima,
Kur augo tėtis ir mama.
Ten gintarėliai, ten linai,
Ten šimtažiedžiai žolynai.

Yra šalis prie Baltijos,
Tik negaliu pasiekti jos.
Yra takelis tarp gėlių,
Tiktai nėra į jį kelių.

Lėktuvai lekia taip toli,
Laivai ant marių dideli –
Keleivį neša tolumon,
Tik ne tėvynėn mylimon.

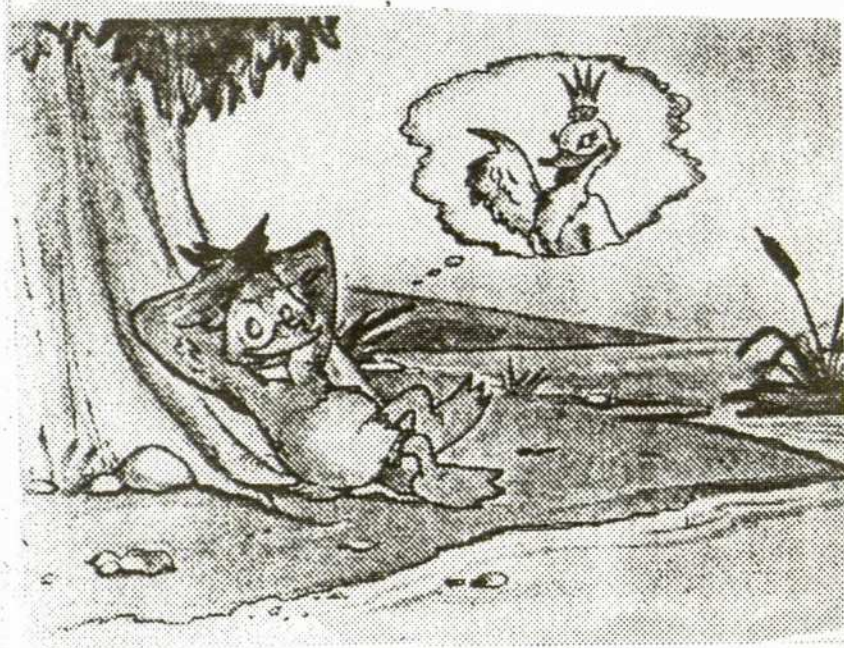
Yra šalis prie Baltijos,
Tik negaliu pasiekti jos.
Tenai šalelė mylima,
Kur augo tėtis ir mama.

LIŪTAS IR STALIUS

iš anglų klb. vertė red.

Kažkur tai, pasaulio krašte, buvo viena sala, į kurią dar nebuvo įkėlusį žmogaus koja. Visokie žvėrys ir visokie gyviai gyveno laisvą ir laimingą gyvenimą. Niekas nevaržė jų laisvės ir nedrumstė jiems ramybės.

Vieną naktį ančiukas susapnavo ypatingą sapną. Jam pasirodė ančiūkaralienė, kuri jam pasakė, kad jis turi palikti savo namus ir keliauti šimtą dienų ir šimtą naktų rytų pusėn. Kodėl jis turi ten keliauti ir kas jo ten laukia, tai ji to nepasakė.

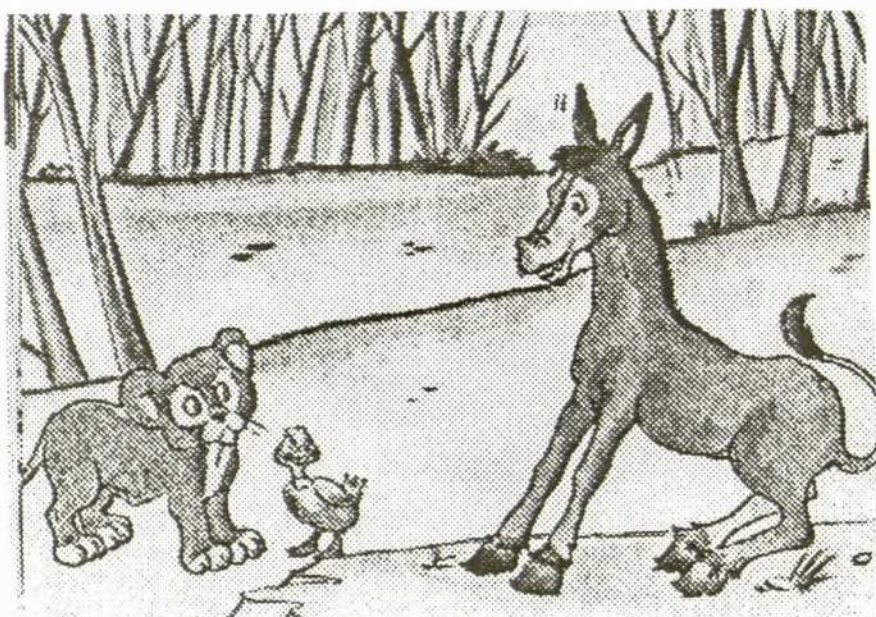

Ryte, vos tik prabudęs, ančiukas atsiminė savo sapną ir ką ančių karalienė jam buvo sakiusi. Jis turėjo klausyti karalienės įsakymo. Ančiukas pavalgė stiprius pusryčius ir išsiruošė tolimon kelionėn. Pradžioje jis skrido, paskui plaukė. Taip ančiukas keliavo daugelį dienų. Jam darėsi liūdna vienam keliauti. Jis ilgėjosi draugų. Jau jo kelionė ėjo į pabaigą, nes jis jau buvo keliavęs šimtą dienų ir šimtą naktų. Jis jautėsi labai pavargęs. Ančiukas sustojo pailsėti ant vieno kyšančio iš vandens akmens. Staiga jis išgirdo karalienės balsą, kuris jam pasakė, kad jis keliauja neteisinga kryptimi.

Ir dabar jau jis turįs čia pasilikti, kito kelio jam nėra. Dėl šitokios savo klaidos, jis dabar sutiks čia baisiausią sutvėrimą — žmogų, kuris padaro visus gyvus padarus vergais ir kartais juos net užmuša. Aišku, ančiukas labai išsigando ir greitai jis pradėjo ieškoti vietos, kur galėtų pasislėpti nuo tokio baisaus sutvėrimo — žmogaus. Jis ėjo ir ėjo, kol pamatė uolą ir šalia jos gulintį jauną liūtuką. Ančiukas buvo toks laimingas sutikęs kitą gyvą būtybę, kad visai neišsigando liūtuko ir drąsiai prie jo prisiartino. Jie abu labai greitai susidraugavo. Ančiukas jam papasakojo apie visą savo ilgą kelionę, kaip jis pasiklydo ir ką jam karalienė buvo sakiusi apie žmogų. Liūtukas jam taip pat pasiguodė,

kad jis jautėsi labai vienišas, nes jo tėvus, tikriausiai, žmogus buvo pagavęs į nelaisvę. Jis yra nutaręs atsikeršyti žmogui ir stoti su juo į kovą. Ančiukas taip pat norėjo laisvai gyventi, tai jis pažadėjo liūtukui padėti surinkti visus miško žvėris ir kad jie visi kartu galėtų kovoti su žmogumi. Po šitokio savo sprendimo jie abu laimingi užmigo.

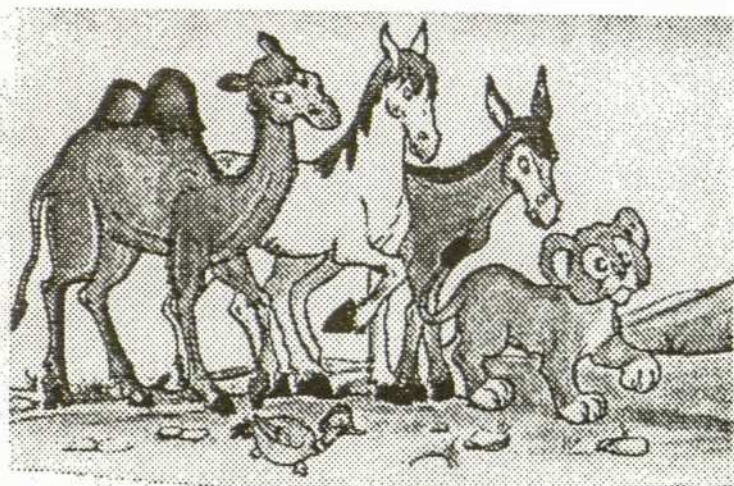
Sekantį rytą abu draugai išsiruošė kelionėn pagal savo užsibrėžtą tikslą. Jie ėjo vis gilyn į mišką, ieškodami kitų žvėrių.

Ančiukui buvo sunku suspėti eiti su tokiu dideliu savo draugu. Netrukus jie sutiko kitą ant keturių kojų žvėrį. Jis pasisakė esąs asilas ir bėgęs nuo žmogaus. Jis sakė, kad žmogus norėjo padaryti jį savo vergu, sunkiai versti jį dirbti ir , tikriausiai, mažai duotų valgyti. Jis taip pat žinojo, kad žmogus kartais net žiauriai elgiasi su gyvuliais.

Liūtukas pasakė asilui, kad jie organizuoja visą kariuomenę prieš žmogų. Asilui patiko ir jis prisidėjo prie jų. Liūtukas buvo

patenkintas šitokiu asilo apsisprendimu ir suteikė jam seržanto laipsnį. Visi jie keliavo toliau ir netrukus sutiko kitą keturkojį sutvėrimą, kuris pasivadino save arkliu. Arklys pasisakė, kad jis taip pat bėgas nuo žmogaus ir buvo laimingas sutikęs tris naujus draugus. Jis jiems papasakojo kaip žmogus, užsėdęs ant arklių, juos verčia jodinėti, liepia jiems šuoliuoti labai greitai. Kitą kartą jis pakinkęs arklius į

vežimus ir jie turi juos traukti, o jei tik pabando sustoti, tai žmogus juos muša rykšte. Žvėrys, besiklausydami tokių pasakojimų, dar labiau pasibaisėjo žmogumi. Jie ir arklių priėmė į savo kariuomenę. Dabar visi keturi keliavo toliau.

Liūtukas keliavo visų žvėrių priekyje. Ir vėl jie sutiko kitą keturkojį Lgyvulį, tiktai šitas buvo kažkoks keistas — jis nugaroje turėjo dvi kupras. Jis pasisakė esąs kupranugaris ir bėgas nuo žmogaus, kuris norįs jį pasidaryti savo vergu. Žvėrys jo klausė: “Ar tas žmogus yra toks stiprus?” Kupranugaris jiems pasakė, kad liūtas yra daug stipres-

nis už žmogų, tiktai žmogus yra labai protingas ir savo protingumu viską nugali. Liūtukas dar tvirčiau nusprendė kovoti su žmogumi ir į savo kariuomenę pasikvietė kupranugarį. Taip jų nedidelė kariuomenė keliavo toliau, ieškodami žmogaus.

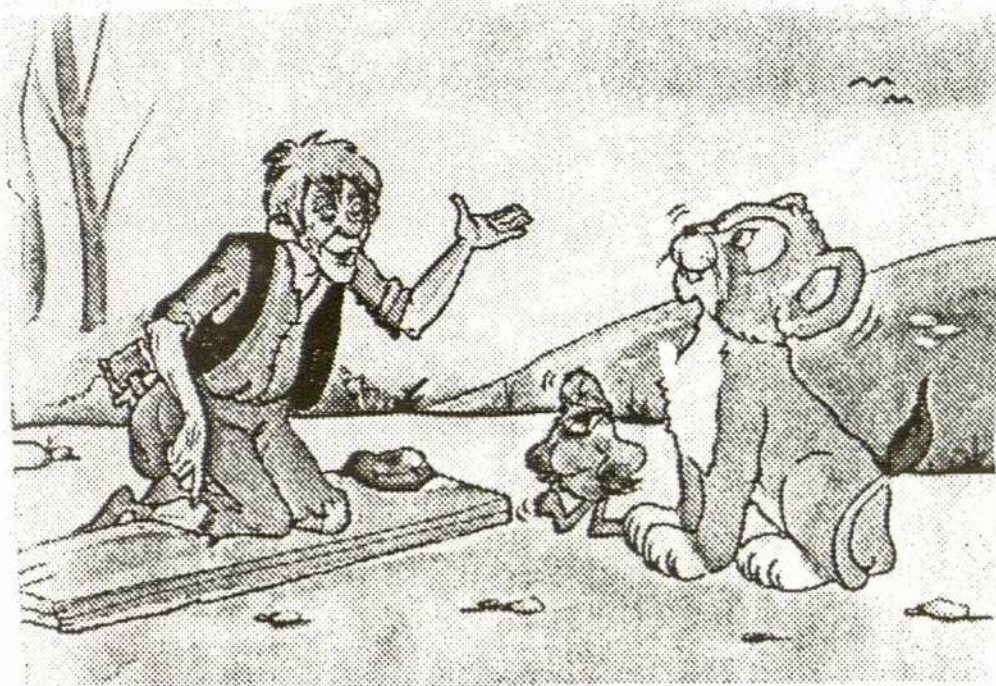
Netrukus jie išėjo iš miško. Pievoje pamatė keistą būtybę nešant kelias lentas. Jie nieko panašaus anksčiau nebuvo matę. Jo kūnas nebuvo padengtas nei plunksnomis, nei kailiu ir ėjo jis ant dviejų kojų. Kūnas buvo padengtas kažkokiais ryškiais daiktais, bet iš kur jie galėjo žinoti, kad tai buvo žmogaus rūbai.

Ančiukas pasakė, kad tai turėtų būti žmogus, bet nei vienas iš jų nebuvo tuo tikri, tad nutarė būti atsargūs.

Liūtukas nutarė eiti ir pakalbėti su žmogumi, bet kiti žvėrys pabijojo ir liko pasislėpę krūmuose. O tas žmogus buvo stalius. Jis pamatė pas jį ateinant liūtuką ir nutarė jį pasigauti. Stalius nutarė gudrumu apgauti liūtuką. Jis apsimetė sergąs ir paprašė liūtuko, kad padėtų jam pasveikti. Liūtukas buvo labai patenkintas, kad žmogus

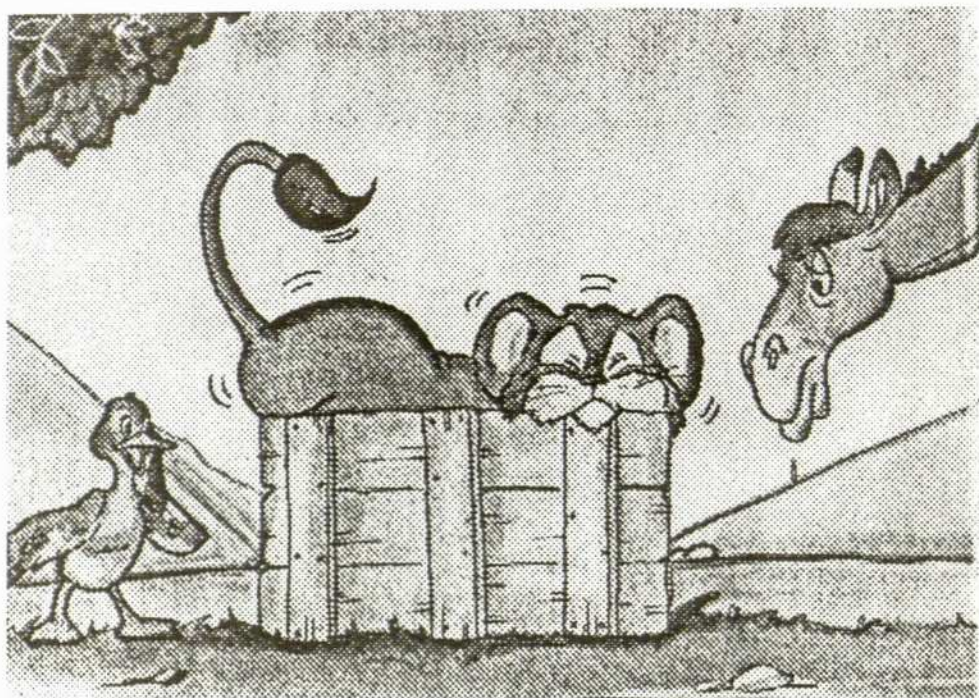
prašė jo pagalbos ir mielai sutiko padėti. Liūtukui patiko, kad šitoks sutvėrimas laiko jį protingu ir prašo jo pagalbos. Tas jam labai patiko! Stalius jam pasakė, koks jis buvo nelaimingas, nes žmogus jį vertė dirbti dieną ir naktį. Šitaip besiklausydamas staliaus kalbos apie žmogų, liūtukas dar daugiau nusprendė ieškoti to žmogaus ir užmušti jį. Liūtukas klausė staliaus, ką jis ruošias daryti? Stalius jam pasakė, kad iš šitų lentų jis nori padaryti panterai dėžę, kad joje ji galėtų nuo

žmogaus pasislėpti. Tada liūtukas supyko ant staliaus. Jis jam pasakė, kad liūtas yra miškų valdovas, tai jam turėtų būti pirmenybė pirmam pasislėpti. Liūtukas įkyriai prisispyręs prašė staliaus padaryti ne panterai, bet jam dėžę.

Stalius buvo labai patenkintas, nes jam pavyko apgauti liūtuką. Jis ir toliau liūtukui kalbėjo, kaip jis bijas žmogaus ir, kad jie abu turi pasidaryti saugią vietą, kurioje galėtų pasislėpti nuo žmogaus. Stalius

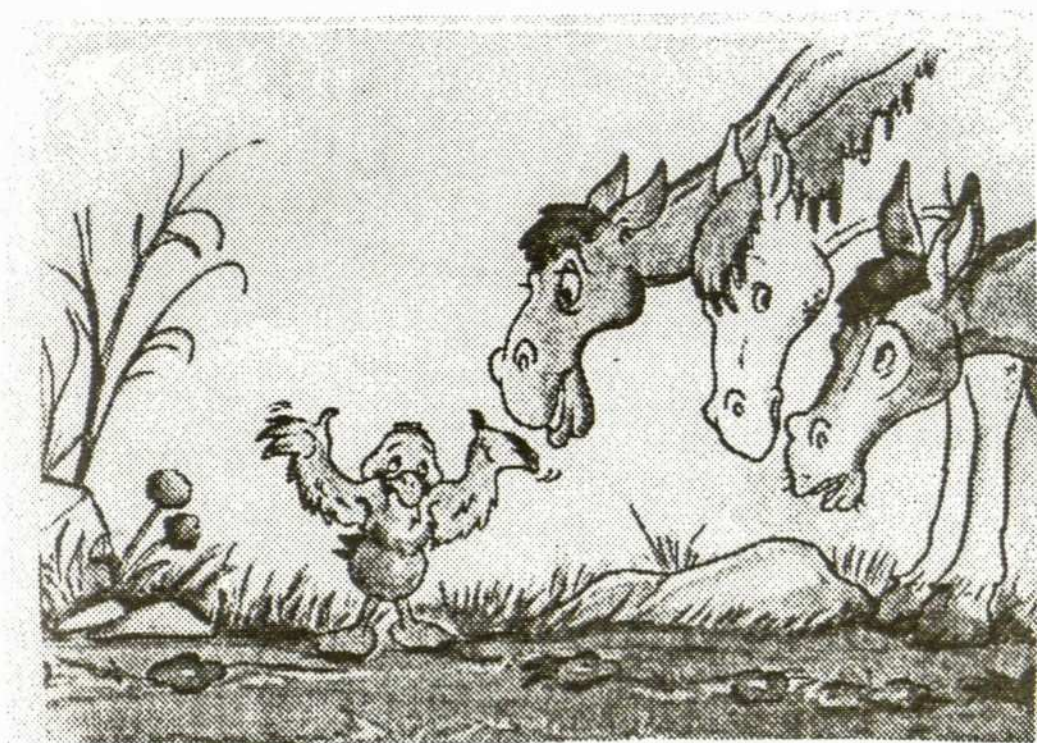
pasakė, kad jie turi padaryti labai stiprią dėžę, kurioje galėtų pasislėpti. Ir taip jis pradėjo daryti iš lentų dėžę. Stalius aiškino liūtukui, kad dėžė turi būti pakankamai didelė ir joje reikia padaryti daug skylių, kad galėtų pro jas oras įeiti į vidų. Kai jau dėžė buvo padaryta, tai stalius paprašė liūtuko įlipti į ją ir patikrinti ar ji pakankamai patogi. Liūtukas nieko blogo nenumatydamas, įlipo į dėžę. Vos tik liūtukas atsidūrė dėžėje, stalius pagriebė dėžės viršų ir greitai užkalė jį labai

stipriais vinimis. Liūtukas pradėjo prašyti, kad jį stalius išleistų, nes jau tą dėžę išbandė. Tada stalius ėmė juoktis iš liūtuko kvailumo ir pasakė, kad liūtuką norėjęs jį užmušti, nes stalius ir yra tas baisus žmogus. Dabar liūtukas suprato kaip jis pats pakliuvo į žmogaus pinkles. Jam dabar buvo aišku, kad, nežiūrint, jog lūtai yra skaitomi patys stipriausi miško žvėrys, žmogaus protas yra daug stipresnis už bet kokią jėgą.

Visi kiti liūtuko draugai išlindo iš krūmų ir apstojo dėžę. Liūtukas iš dėžės jiems prisipažino, kad jis buvo kvailas galvodamas, kad žmogui atsikeršys už savo tėvus. Jis pasakė visiems gyvuliams, kad yra

beprasminga kovoti jiems su žmogumi, nes žmogus yra pats protin-
giausias sutvėrimas ir protu viską nugali. Visi žvėrys sutiko su tokiu
liūtuko sprendimu. Ir taip vėl arklys ir asilas nuėjo toliau tarnauti
žmogui, o kupranugaris nukeliavo į dykumas, kad ten galėtų padėti
klajokliniams žmonėms nešti jų krovinius. Tik vienintelis ančiukas
nusprendė sugrįžti atgal į savo nuo žmogaus laisvą salą ir gyventi to-
liau laimingą ir nepriklausomą gyvenimą.

ŽODŽIAI

Pantera — kačių šeimos plėšrus žvėris

Pinklės — spastai

Klajoklis — žmogus, kuris keliauja iš vienos vietos į kitą

Užsibrėžtą — nustatytą

Šuoliuoti — šuoliais bėgti, joti

Ryškus — labai aiškus, šviesus

Pakankamai — užtenkamai; tiek, kiek reikia

MOKINĖLIS

Skaito tėtis ir mama
Ir man snausti bus gana.
Turiu būti aš budrus,
Apsišvietęs ir gudrus.

Sėduos ir skaitau kartu,
Bet mažai ką suprantu.
Negaliu ištart raidės,
Gal man tėtis čia padės?

L Š
a i v
i m a
m u l
t i k
s s

Štai eilė naujų raidžių,
Keistų žodžių, pavardžių.
Oi, lietuviškai kalbėt
Man labai sunku pradėt.

Bet tikiu, nenusibos
Mokytis tėvų kalbos.
Kai pramoksiu jos daugiau,
Deklamuosiu jums gražiau.

Lankyk, Marija, rūtos šali,
Palaimink liūdintį berželį.
Globok Lietuvos vaikus
Ir siųski jiems šviesos laikus.

Globok, Marija, rūtos žemę!
Palaima Tavo džiaugsmą
lemia.
Išpuošk gimtus laukus žiedais,
O dangų vyturio aidais.

"SVEIKA MARIJA"

Viename kaime gyveno neturtingas kalvis. Jis staiga mirė, palikdamas žmoną ir penkis mažamečius vaikus. Vargšė našlė, kiek galėdama, stengėsi aprūpinti savo vaikelius, bet badas vis dažniau žiūrėdavo į akis.

Kartą išalkę vaikai apspito savo mamytę ir, įsmeigę į ją akutes, graudžiai maldavo:

netrukus sužinojo visas kaimas. Kiti kaimynai taip pat ėmė šelpti našlaičius. Kol vaikai paaugo, jiems nieko nebetrūko.

Kalvis — žmogus, kuris verčiasi metalo kalimo amatu.
Apspito — apstojo aplink

Tavo šventę Marija palaimins —
Juk ji motinų Motina mūs.
Vadini mus dabar savo laime,
Pamiršti iškentėtus skausmus.

Atsilyginti šiandien mes žadam
Atpirkėjui ir tau klusnumu,
Į Marijos rankas maldą dedam,
Kad globotų Tave ir namus.

SEKMINIŲ

VARPELIAI

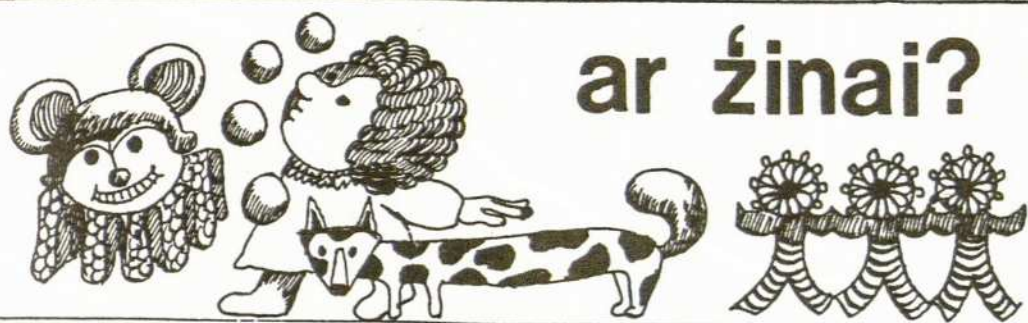
M
i S
n t
d u
a n
u d
g ž
a i
s a

*Pamiškėje, kur paukštelių namai
Ir zuikelių kopūstai žali,
Sulinguoja varpeliai ramiai —
Ar jie skamba, išgirst negali ...*

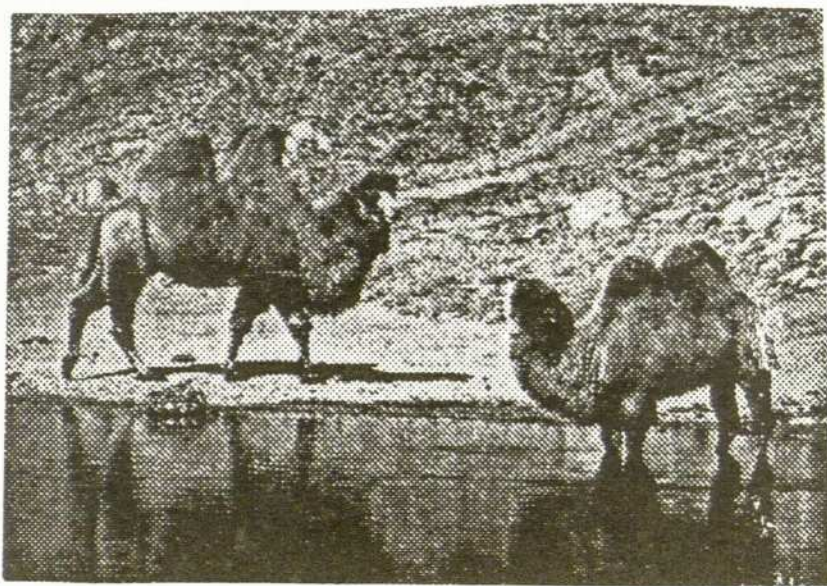
*Tai paklauski putlių avinėlių,
Tai teiraukis lakių kumeliukų ...
Neša gėlę veršelis iškėlęs
Ant išdygusių savo ragiukų...*

*Tai paklauski šviesaus Visagalio
Ir klausyki maža širdele:
Tau Sekminių aidingi varpeliai
Skamba pievoj, laukuos ir šile.*

ar žinai?

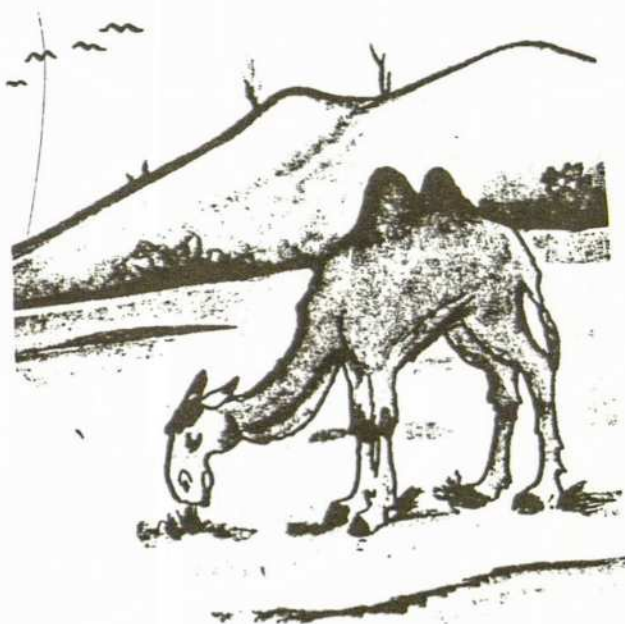
Dykumose yra tiesiog neįmanoma gyventi. Dienos metu temperatūra pasiekia virš 120 laipsnių karščio ir žemė būna taip įkaitinta, kad gali nusideginti kojų padus. Švilpiantis vėjas ir smėlio audros kiaurai perveria kiekvieną. Kur ne kur tik auga maži krūmokšniai ir kaktusai. O šiaip daugiau niekas neauga dykumose, tad ir jokie žvėrys joje negali išsilaikyti. Dykumose atrasti vandens yra dar sun-

kiau, negu surasti bet kokios augmenijos. Tik keletas gyvulių gali pakelti tokias gamtines sąlygas. Dykumos kupranugariams yra jų namai — jų karalija.

Žmonėms kupranugariai atrodo keistai ir juokingai. Ypač ta jų kupra. Žmonės buvo įpratę galvoti, kad toje kuproje yra susikaupęs vanduo. Dabar mes žinome, kad

kupranugarių kuproje yra tik didelis riebalų sluoksnis. Toks riebalų susikonglomeravimas kuproje turi jiems teigiamų savybių. Žmonės taip pat turi savo kūne paskirstytą tam tikrą riebalų sluoksnį. Jis tik žmonių kūne yra išsidėstęs proporcingai. Riebalai apsaugo kūną nuo šalčio. Kupranugariai, be abejo, daugiau turi apsisaugoti nuo karščio,

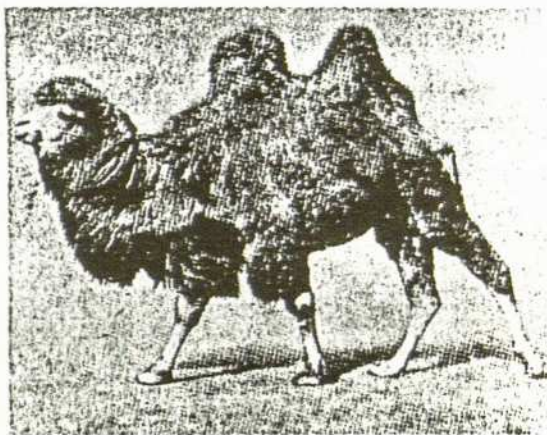
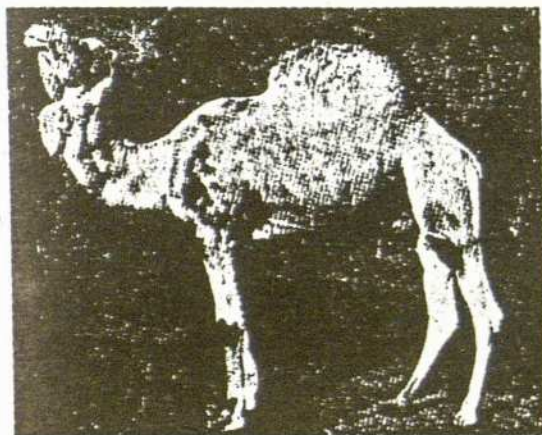
negu nuo šalčio. Jeigu jų riebalų sluoksnis būtų išsidėstęs po visą kūną, tai jie greitai perkaistų ir neatlaikytų dykumos karščių.

Kupranugarių kupros dar atlieka jiems ir kitas funkcijas. Kada pvz. kupranugariai negali susirasti maisto, tada jie papildo savo energiją tos kupros riebalais. Jeigu maisto kupranugariai neranda ilgesnį laiką, tai jų kupra beveik visai išnyksta, tada jie išnaudoja visus riebalus. Ir atbulai, kai kupranugariai pilnai prisisotina, tai jų kupra išauga ir papilnėja.

Kupranugarių yra vienkuprių ir dvikuprių. Kupranugariai su dvejomis kupromis dar vadinami baktrianais. Jie gyvena šiaurinės Kinijos Gobio dykumoje. Žiemos metu joje

yra šalta. Baktrianiniai kupranugariai yra trumpų kojų ir turi ilgus plaukus, kurie juos apsaugo nuo šalčio.

Vienkupriai vadinami dar dromedarais. Jie gyvena Arabijos dykumose, Indijoje ir šiaurės Afrikoje. Karščiai tuose kraštuose būna ištisus metus. Todėl kupranugariai dromedarai turi trumpus plaukus, ilgas plonas kojas,

kurios padeda karščiui išeiti iš jų kūno. Ilgos kojos taip pat jų kūną laiko aukščiau nuo įkaitintos žemės.

Abiejų rūšių kupranugariai turi apsaugas nuo smėlio audrų. Jie turi ilgas blakstienas, kurios apsaugo nuo smėlio akis. Kupranugarių akys dar yra apsaugomos papildomais vokais. Jie dirba kaip langų valytuvai. Šie vokai nusileidžia ant akių ir pašalina visas dulkes bei smėlį iš akių. Kupranugariai turi mažas ausis. Jos auga plaukeliai, kurie apsaugo ausis nuo smėlio ir išstumia jį lauk. Kupranugariai taip pat suspaudžia burną ir neleidžia smėliui į ją patekti. Jie netgi turi specialius raumenis nosyje, kurie padeda uždaryti šnerves.

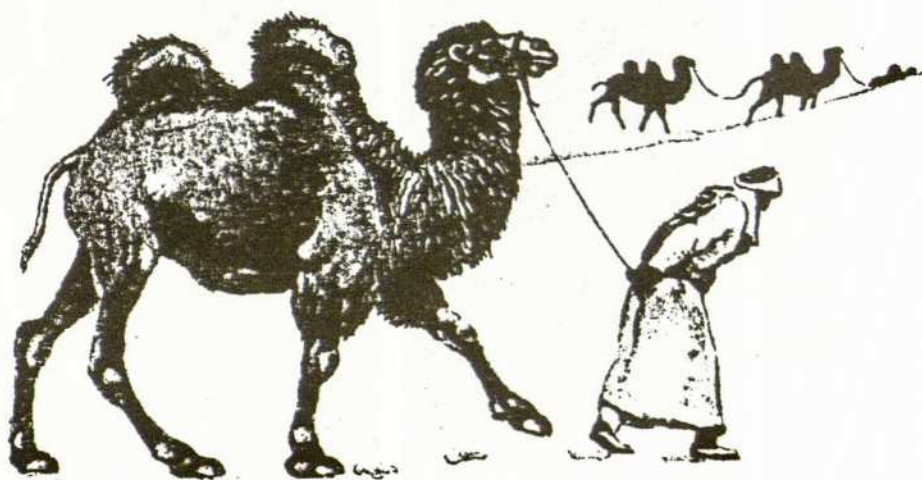
Kupranugariai, be smėlio audrų, dykumose susiduria dar ir su kitomis problemomis. Didžiausia problema jiems

yra susirasti dykumose maisto ir vandens. Kupranugariai mėgsta ėsti žalius lapus ir žolę, bet jie taip pat gali ėsti viską, nes jie turi storas, gumines lūpas. Jie gali ėsti sausus ir dygiuotus krūmus. Alkanas kupranugaris gali ėsti net kaulus, odą ir žmonių pastatytas palapines.

Kiekvienas gyvulys paėdęs nori atsigerti. Tiktai dykumose nėra taip lengva rasti vandens. Kupranugarių kūnas pasisavina vandens iš suėstų žalių lapų ir žolės. O kai jie suranda dykumose vandens, tai, paprastai, geria jo labai daug. Per dieną gali išgerti net 50 galionų vandens. Tokiu kiekiu būtų galima pripildyti didžiulę vonią. Po to kupranugariai gali ilgą laiką išbūti be vandens. Žiemos metu jie gali išbūti net ištisus šešis mėnesius visai be vandens.

Kupranugarių jaunikliams visai nereikia rūpintis vandeniu. Jie maitinasi motinos pienu ir atsigeria kiek jiems reikia. Motinų pienas yra labai maistingas ir per jį vaikai gauna visas jiems reikalingas organines medžiagas. Patelės pagimdo vienu laiku tik po vieną vaiką. Kupranugarių patelės, augindamos jauniklį, gauna pagalbos iš kitų kupranugarių.

Laukiniai kupranugariai gyvena bandomis, susidedančiomis iš 10 ir 20 kupranugarių. Visi jie saugo jauniklius. Po dviejų metų jaunikliai jau patys sugeba išgyventi dykumose, bet jie pasilieka tose pačiose bandose.

Žmonės jau tūkstančius metų naudojami kupranugariais dykumose. Dykumų klajokliai juos išnaudoja įvairiems tikslams: iš jų plaukų pasidaro rūbus ir palapines. Kupranugarių odas panaudoja balnams ir stipriems odos skydams. Jie taip pat geria kupranugarių pieną. Specialiomis progomis dykumų klajokliai netgi valgo kupranugarių mėsą.

Kupranugariai dykumose daugiausia yra naudojami susisiekimui ir sunkių daiktų pernešimui. Trumpose distancijose kupranugaris gali pernešti krovinius iki 1.000 svarų sunkumo. Dramblys negalėtų tiek daug pernešti. Taip pat kupranugariai yra labai užsispyrę padėjėjai. Jie žino kiek jie gali pakelti. Ir jei jiems krovinyš per sunkus, tai jie niurna,

dejuoja ir daro įvairias baisias veido išraiškas. O jeigu kupranugaris yra piktas ar pavargęs, tai jis spjaudysis, kandžiosis ir mindžios žmonių kojas.

Tačiau kupranugariai yra labai reikalingi dykumų klajokliams ir yra geri jų palydovai. Be kupranugarių žmonės neištvertų tokių dykumų karščių ir nesibaigiančių smėlio platybių. Kupranugariai yra pritaikyti pačioms šiurkščiausioms sąlygoms išgyventi. Jie yra tinkamai paruošti gyvenimui dykumose.

ŽODŽIAI

Savybių — būdų

Vokai — akių uždangalai

Skydas — rankoje laikoma priedanga

Tampriai — stipriai

Šnervės — gyvulio nosies skylės

ŽINGEIDI MERGAITĖ

K	K
o	u
s	b
t	i
a	l
s	i
	n
	s
	k
	a

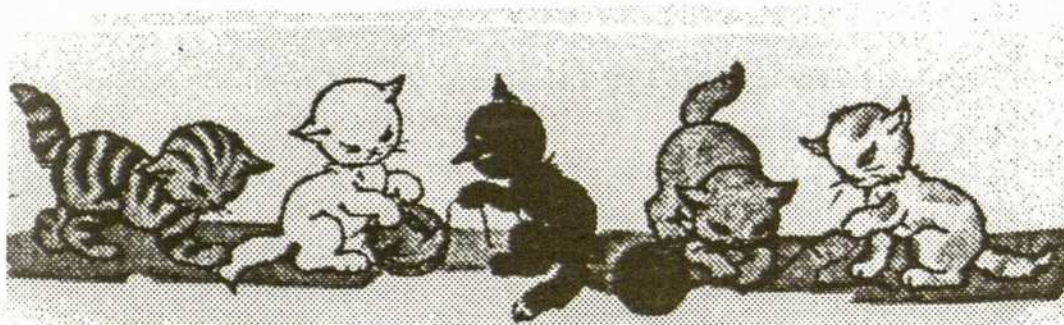
Žingeidi dukrytė mūsų
Klausia, ko nežino:
Kam katytei reikia ūsų,
Kam gaidžiam — pentinų.

Kas kiškučiui uodegytė
Taip trumpai nukando?
Ko visi sliekai, mamyte,
Tik po žeme lando?

Kas yra, mamyte, karas
Kur nakvos saulutė?
Ko dažnai senelis baras,

O senelė liūdi?
Kam rožytė žemėj žydi,
Kur nulėks plaštakė?
Kodėl sudega, mamyte,
Ir užgęsta žvakė?

Dieną naktį klausinėja
Žingeidi dukrytė.
Atsakyti nesuspėja
Tėtis nė mamytė.

SENELIS

N. Nausėdienė

Laimutis jau save laikė dideliu vyru. Jam jau buvo septyneri metukai ir jis lankė pirmą skyrių.

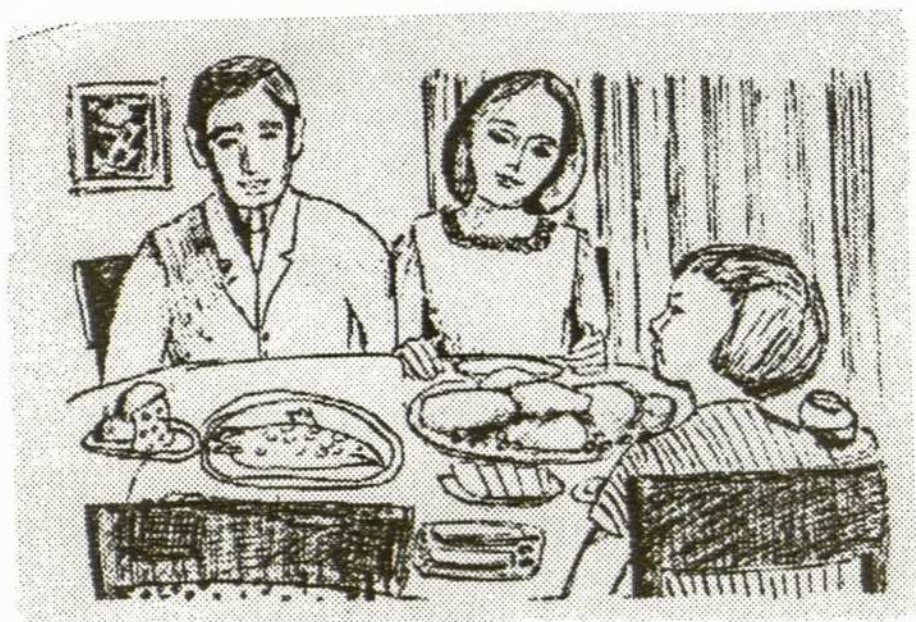
Jų namuose kartu gyveno senelis. Jis buvo jo tėvelio tėtis. Senelis jau buvo senas, bet jis dar vaikščiojo be lazdelės, ir Laimučiu, kai nieko aplink nebūdavo, papasakodavo visokių įdomių istorijų. Iš senelio pasakojimų jis sužinojo kokie anksčiau buvo dideli ir neįžengiami miškai, kiek visokių žvėrių juose būdavo, kodėl gegutė kukuoja ir kodėl pempė lizdus suka pievoje. Daug daug dalykų senelis žinojo ir Laimutis tik stebėjosi, iš kur jis tiek daug žino?

Laimučiu buvo nesuprantama, kodėl jo tėveliai su seneliu beveik niekad nekalba, niekad jo nieko neklausia. Seneliui virtuvės kampe, netoli durų, buvo padėta sena lova ir ten senelis miegodavo, leisdavo visas dienas. Kai visa šeimyna susėsdavo prie stalo valgyti, tai mama į medinį senelio dubenėlį pridėdavo

jam maisto ir nunešusi paduodavo seneliui. Jis padėkodavo, paskui pasidėdavo dubenėlį sau ant kelių ir persižegnojęs, ramiai valgydavo. Laimutis nesijausdavo prie stalo gerai, jis vis su gailesčiu žvilgčiodavo į senelį. Tiktai jo tėvelių, atrodo, tas visai nejaudindavo. Jie sau linksmai kalbėdavo, pasakodavo įvairius dienos nuotykius.

Jo tėveliams nepatikdavo, kai Laimutis su seneliu kalbėdavo ir jam sakydavo:

— Ką tu, vaikeli, su juo ten kalbi? Jis jau senas ir pats nežino ką kalba. Skaityk knygas, tai išmoksi naujų dalykų.

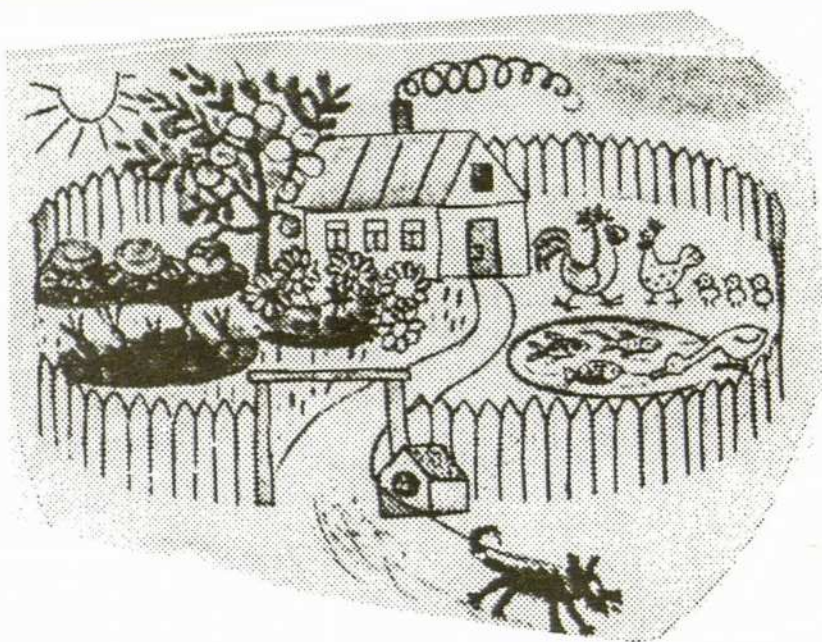
Laimutis mokykloje lankė tikybos pamokas. Jis ruošėsi prie pirmos komunijos. Laimutis jau mokėjo visus dešimt Dievo įsakymų. Ir vieną dieną jis paklausė mamos:

— Mama, ar ketvirtas Dievo įsakymas sako, kad reikia gerbti savo tėvą ir motiną?

— Taip, vaikeli. Reikia mylėti ir gerbti savo tėvus.

Bet..., — toliau Laimutis norėjo sakyti, tiktai nutylėjo ir nuėjo susimastęs į savo kambarį.

Laimutis atsisėdo prie rašomojo stalo, pasiėmė spalvotų pieštukų, popieriaus ir pasiruošė piešti. Jis jau mokėjo gražiai

piešti ir mokytoja mokykloje dažnai ant sienos pakabindavo jo piešinius. Jis nutarė dabar nupiešti didžiulį gražų namą. Laimutis taip rimtai susirūpinęs piešė, kad nei negirdėjo savo tėvelių, įeinačių į kambarį. Tėvelis uždėjo savo ranką ant jo peties ir susižavėjęs pasakė:

— Koks gražus namas! Užaugęs tu tikrai būsi architektas.

— Laimuti, o kiek kambarių bus šitame name? Tu tiek daug langų pripiešei? — paklausė mama.

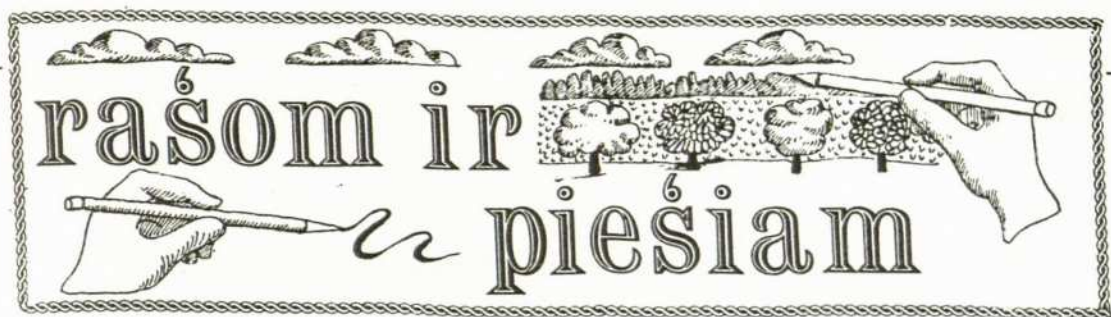
Laimutis ėmė skaičiuoti:

— Čia bus 3 miegamieji, svetainė, valgomasis, svečių kambarys ir bus didelė virtuvė. Aš jos kampe įdėjau langą, kad jums būtų šviesiau, ne taip kaip seneliui. Dar pastatysiu staliuką, kad turėtumėte kur pasidėti dubenėlius.

Tėvai susigėdę pažvelgė vienas į kitą. Be žodžių suprato, kokią jie daro didelę klaidą. Vaikas jiems atvėrė akis.

Nuo tos dienos jie užleido seneliui didelį, nenaudojamą svečių kambarį. Senelis visuomet kartu su jais valgydavo prie stalo.

KAIP MIŠKE ŠAUKSI, TAIP AIDAS ATSILIEPS.

KALBANTIS MEDIS

Kartą viename miške augo kalbantis medis. Jo vardas buvo Kalbantysis. Jis galvojo, kad jis yra pats gražiausias ir stipriausias iš visų medžių. Dieną ir naktį jis tik kalbėjo gražiausius žodžius apie save.

Vieną dieną berniukas ir mergaitė vaikščiojo po mišką. Staiga jie išgirdo medį kalbant. Jie labai išsigando ir nubėgo į savo namus. Namuose jie papasakojo savo tėveliams apie tą kalbantį medį. Tėveliai pasišaukė kaimynus ir visi nutarė

eiti į mišką ir surasti tą kalbantį medį. Netrukus jie pamatė tą medį ir buvo patys sužavėti jo gražumu ir nepaprasta kalba.

Atėjo šalta žiema. Žmonėms reikėjo malkų krosnims. Jie ėjo į mišką ir kirto medžius. Tik niekas nekirto to Kalbančiojo medžio, nes žmonės galvojo, kad jis yra stebuklingas. Taip žmonės iškirto per žiemą visą mišką. Pasiliko tik vienas bestovis Kalbantysis medis. Jam darėsi liūdna vienam stovėti miške. Tada jis ėmė maldauti Dievą, kad duotų jam daugiau medžių, kad jis turėtų draugų. Dievas išgirdo jo

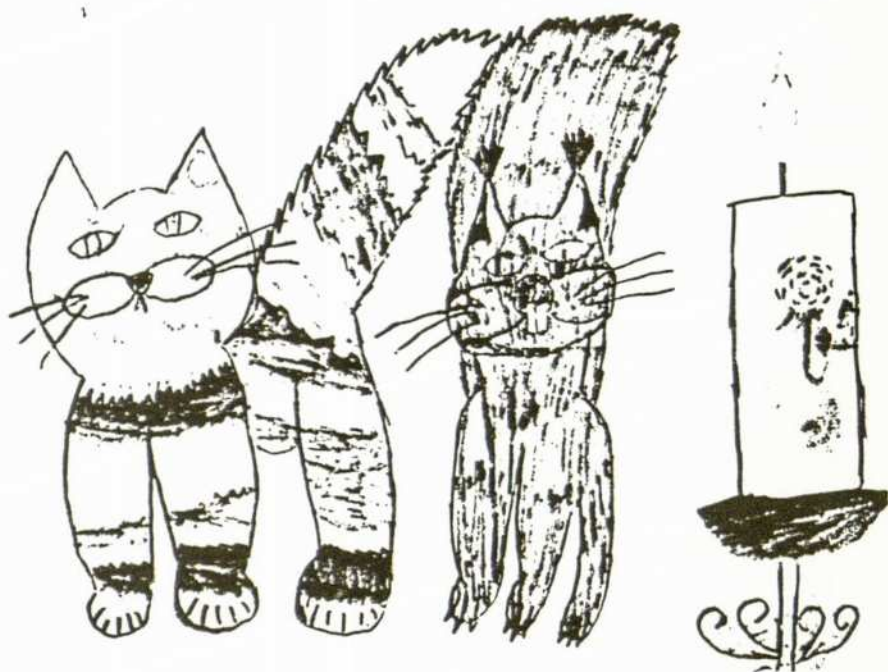
prašymą ir pasakė jam: “Aš pasodinsiu daugiau medžių, jeigu tu nebūsi toks išdidus ir būsi geras. Tau duosiu dvi dienas ir dvi naktis, kad tu man tai įrodytum.

Kalbantysis labai nuliūdo, nes jis negalėjo sugalvoti kaip jis gali įrodyti Dievui savo gerumą.

Tą naktį užėjo labai stipri audra. Smarkiai lijo ir vėjas buvo labai stiprus. Staiga Kalbantysis pamatė skrendant kregždutę su trimis mažais kregždžiukais. Juos audra mėtė į visas puses. Kalbantysis ištiesė joms pačią savo ilgiausią šaką ir jos sutūpė ant tos šakos. Tada Kalbantysis jas apglėbė savo kitomis šakomis ir taip kregždutes apsaugojo nuo audros.

Sekančią dieną Dievas išpildė jo prašymą. Dievas jam pasakė: “Tu buvai geras, nes apsaugojai nuo audros mažus paukštelius, tai aš pasodinsiu tau kitų medelių.” Ir taip Kalbantysis tapo tikru medžiu. Jis nebuvo daugiau stebuklingas, bet buvo labai laimingas, jam nebuvo daugiau liūdna.

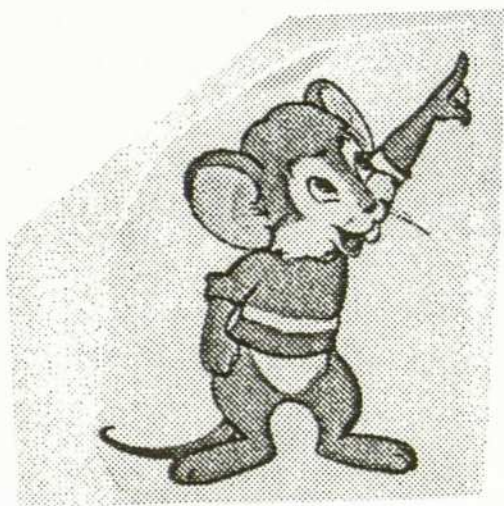
Alina Meilytė, Čikagos lituanistinės m-los 3 sk. mokinė.

Piešė Vita Bartininkutė, 9 m., Rokiškis

ŠMĖKLŲ NAMAS

Kartą gyveno mergaitė, vardu Ramunė, kuri labai mėgo saldumynus. Vieną Kaukių vakarą [Halloween], besaldainiaudama, ji nuėjo toli nuo savo namų, net penkis kvartalus. Gale gatvės stovėjo tamsus namas. Jis atrodė klaikus, bet Ramunė nutarė būti drąsi, o priedo, dar jai norėjosi daugiau gauti saldainių. Tad ji įsidrąsinusi

priėjo prie durų ir paspaudė skambutį. Durys pamažu atsidarė. Ramunė pamatė, kad viduje buvo visiškai tamsu. Staiga kažkas iš vidaus patraukė Ramunę už rankų ir įtempė ją į vidų. Ji nematė kas ją laikė už rankų, tik ji išgirdo balsą, kuris jai sakė, kad tas namas yra labai senas ir jame dabar gyvena šmėklos. Ramunė dabar turės tarnauti šmėkloms ir būti jų vergu.

Mano patarimas, kad kai eisi Kaukių vakarą saldainiauti [trick-or-treating], tai nevaikščiok vienas ir neik toli nuo savo namų pas nepažįstamus žmones, nes tu gali, kaip ir Ramunė, pasidaryti šmėklų vergu.

**Vaiva Bučmytė, 5 sk.
Klevelando Šv. Kazimiero lit. m-la**

MANO MAMYTĖ

Mano mamytė dirba vaistinėje. Ji rūpinasi, kad vaistinėje būtų kuo daugiau įvairesnių vaistų ir žmonės, atėję į vaistinę, galėtų nusipirkti jų kuo geresnių. Kartais mamytė pareina iš darbo nušvitusių veidu. Ji labai džiaugiasi kai sužino, kad jos pasiūlyti ir parduoti vaistai ligoniui padėjo pasveikti. Su mamyte man būna labai smagu ir gera. Aš mamytę matau tik per atostogas ir kai ji mane aplanko, nes nuo kūdikystės gyvenu pas senelius. Mamytė stengiasi mane aplankyti kuo dažniau. Ji atvažiuodama visada atveža man dovanų. Aš jos visada laikiu.

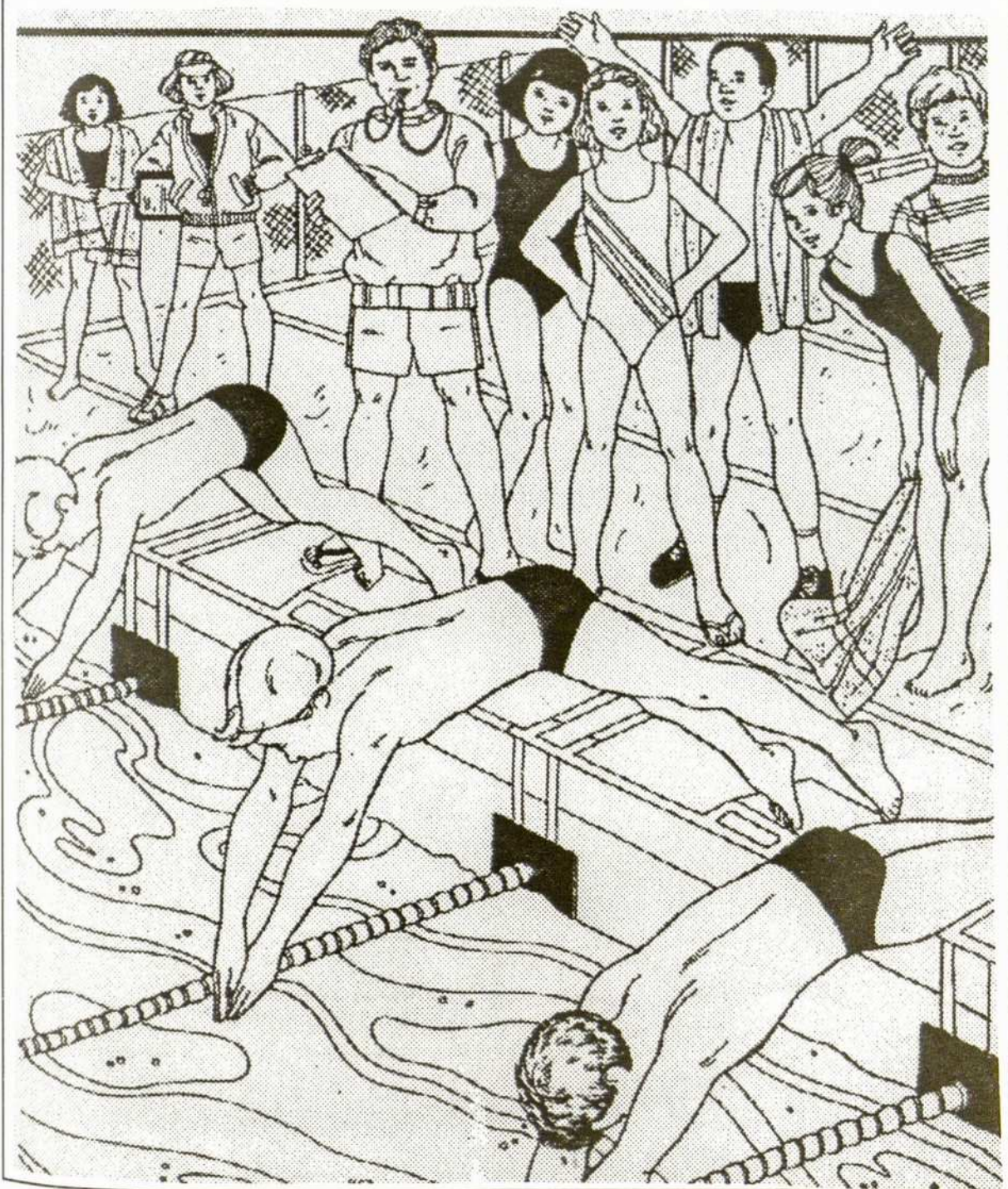
Namuose ji kaip saulutė, bet, kai reikia, ir pabara. Liepia visada klausyti mokytojų, būti mandagiai, per pamokas nesikalbėti. Kai pažiūri pažymių knygelę ir pamato blogą pažymį, ji taip pasižiūri į mane, jog man pasidaro gėda.

Mamytė man linki augti dorai, sąžiningai, stegtis atlikti kiekvieną darbą kiek galima geriau, mylėti Dievą.

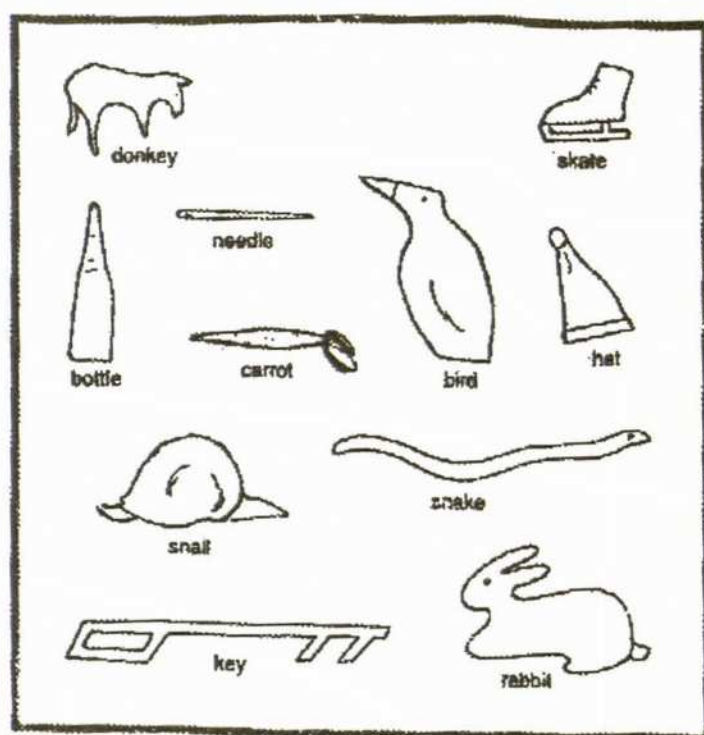
**Indra Ivanovaitė,
Prienų specialioji internatinė m-la.**

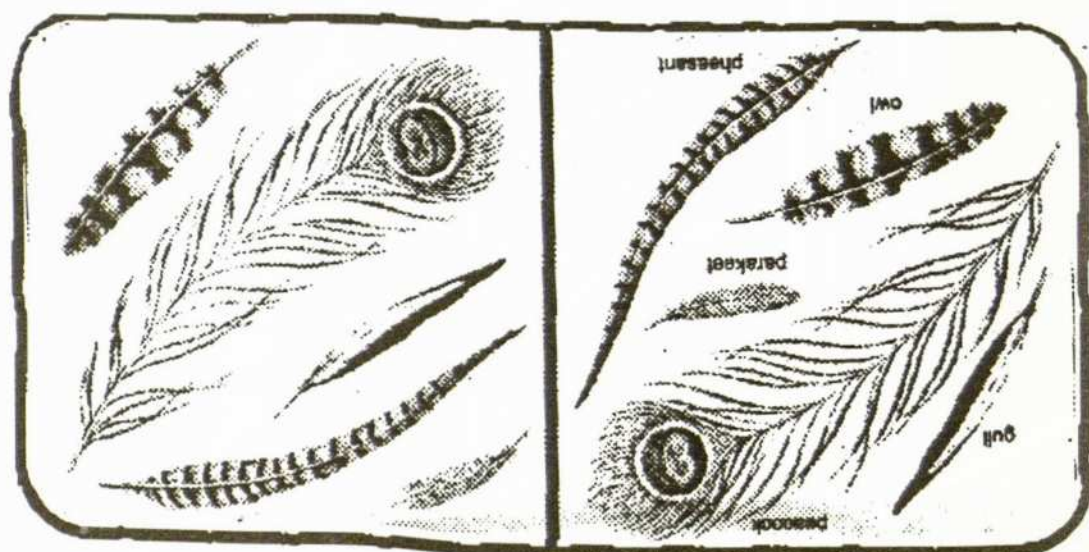
Pabandykite surasti šiame pešinyje: zukį, asilą, gyvatę, sraigę, bonką, rakta, morką, paukštį, pačiūžą ir adatą.

Ar galėjote surasti šiuos piešinius psl. 29 paveiksle?

Papaišytos yra žuvėdros, kanarėlės, pelėdos. pavo ir fazano pluksnos. Palyginkite kuri pluksna yra vienoda abiejose pusėse.

Stebint futbolo, penkių — šešių metų vaikų treniruotę, aš susidomėjusi užklausiu vieną vaiką ką jie daro, kai teisėjas sušvilpia švilpuku?

Petriukas man atsakė:

— Reikia sustoti ir klausyti.

Petriuko mama tai nugirdusi, sušuko:

— Kur man gauti tokį švilpuką!

* * * * *

Parke susėdusios mamos kalbasi apie savo vaikus. Viena ponია pasakoja:

— Mano vaikai, tai tikrai yra nepaprastų sugebėjimų. Pavyzdžiui vienas mano sūnus gali išardyti dulkių siurbį per pusę valandos.

— Na, — atsakė kita, — tai mano sūnūs dar išradingesni, nes jie gali visą namą apversti aukštyn kojom per pusę valandos.

* * * * *

Akių daktaras:

— Dabar, Jonuk, su šitais akiniais, tu jau galėsi viską skaityti.

— Valio! — sušuko Jonukas. — Tai man dabar nereikia daugiau eiti į mokyklą!

* * * * *

— Tėte, ar žinai kiek dantų pastos tūbelėje?

— Ne, nežinau.

— Du metrai ir keturi centimetrai, aš ką tik išmatavau.

1994–95 mokslo metų bėgyje lietuvių išeivija į amžinąjį poilsį išlydėjo du rašytojus: Laimutį B. Švalką ir Leonardą Žitkevičių. Abu rašytojai įnešė didelį indėlį į lietuvių literatūrą ir jų netekimą skaudžiai išgyvena lietuviškoji visuomenė bei lietuviškas jaunimas.

LAIMUTIS B. ŠVALKUS

1994 metais lapkričio 11 dieną Anglijoje, Northampton, mirė žymus rašytojas, poetas, dramaturgas, visuomenės veikėjas, Laimutis B. Švalkus.

Gimęs 1919m. liepos 26d. Žaliosios lankos kaime, Salako vals., Zarasų apskrityje. Gavęs brandos atestatą, baigė mokytojų kursus Kaune, Vėliau studijavo Vilniaus pedagoginiame institute. Zarasų gimnazijoje dėstė fiziką, kosmografiją. 1948m. atsikėlė gyventi į Angliją, kur Boughton YMCA stovykloje dirbo vertėju, gerovės valdininku. Dalyvavo jaunųjų ūkininkų rateliuose, vadovavo Britanijos lietuvių sąj. Northamptono skyriui. Parašė dramas “Didžiuoju garbės ir skausmo keliu”, “Didžioji auka” ir kt., kurios yra mėgstamos ir tebestatomos tiek užsienyje, tiek Lietuvoje; parašė daugelį eilėraščių ir išleido keletą eilėraščių rinkinių.

Būdamas zarasiškis, aktyviai bendravo su Zarasų kultūros darbuotojais. Ypač glaudžius ryšius palaikė su Zarasų centrine biblioteka, kuriai yra padovanojęs nemažą vertingų knygų, periodikos.

1992–93m. L. B. Švalkus nuvyko į Lietuvą ir ten išleido tris eilėraščių rinkinius: “Miglotų dienų sūkuriuos”, “Dėdė Baltazaras” ir vaikams skirtą eilėraščių knygėlę “Pasakų metai”

POETAS LEONARDAS ŽITKEVIČIUS

1995 m. kovo 6 d. Flushing, NY, ligoninėje mirė poetas, 12 knygų autorius, Leonardas Žitkevičius.

Velionis gimęs 1914m. lapkričio 6d, Vabalninke. Vaikystę praleido Rusijoje. Karui pasibaigus, tėvai grįžo į Lietuvą ir pradžios mokyklą Leonardas baigė Vabalninke. 1934m. baigė Biržų gimnaziją, o 1938m. Klaipėdoje Pedagoginį institutą. Kelerius metus mokytojavo, o Vilnių atgavus, stojo studijuoti li-tuanistiką į Vilniaus universitetą. 1941m. laikinosios Lietuvos vyriausybės

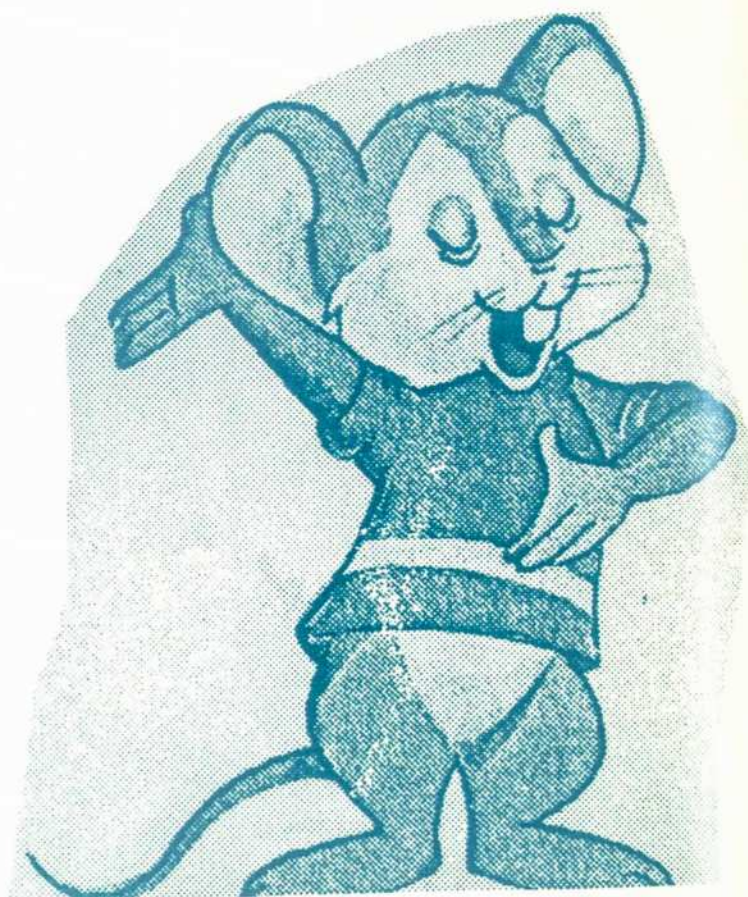

paskirtas Vilniaus Radiofono direktorium. Pasitraukęs į tremtį, dirbo Augsburgė "Žiburių" redakcijoje. JAV talkininkavo "Amerikos" bei "Vienybės" redakcijoms. Nuo 1968m. pastoviai pradėjo dirbti "Darbininko" redakcijoje. Pirmoji jaunimui skirta eilėraščių knyga "Čyru vyru pavasaris" buvo išleista 1935m. "Su tėvelio kepurė" — 1938m., o sovietų okupacijos metais — "Muzikantų brigada". [1941 m.]. Iš vokiečių kalbos poetas išvertė jaunimui poemėlę "Septyni Kriauziukai"[1943m.]. Poetas išleido eilėraščių knygelę "Tarp tūkstančių žvaigždelių" 1944m., o 1945m. buvo išleista — "Nemunėlio šnekos", 1953m. — "Saulutė debesėliuos" ir 1984m. buvo autoriaus išleista knyga "Nesulauksiu kol užaugsiu".

Pradėjęs rašyti, poetas L. Žitkevičius reiškėsi ir tobulėjo vaikų literatūros kūrybos srityje. Jo eilėraščiuose vyraavo giedri, šviesi nuotaika, tėvynės meilė, ilgesio jausmas, meilė motinai. Visa poeto poezija persunkta giliu ilgesiu savo gimtajam kraštui ir patriotizmo jausmu. Autoriaus piešiami vaizdai labai konkretūs ir aiškūs, jų eilėdara lengva ir lanksti. Todėl poeto eilėraščiai buvo labai priimtini ir suprasti mūsų jaunimo. Kiekvieno mokyklinio vadovėlio puslapius puošė L. Žitkevičiaus eilėraščiai.

Rašytojo Laimučio B. Švalkaus ir poeto Leonardo Žitkevičiaus kūryba per amžius išliks nemari lietuvių tautos literatūros lobyne.

Redaktorė

Jau ir vasara atėjo,
Šildo saulė takučius,
O takučiais
Štai “Eglutė”
Atkeliavo pas vaikus.

Takutis ją veda
Pas Dalią, pas Rimą,
Tik tai jis aplenkė Simą...
Vėl suka pas Algį, Laimutę,
Bet neužsuko pas Danutę...
Danutei sako vaikai:
— Tu nieko nežinai,
Nes “Eglutės” neskaitai!
Tu net nežinai:
Kur plaukia ungurys
Ir koku vardu žaltys?

Danutė tėveliams pasakys,
Kad ji pati parašys
Ir “Eglutę” užsisakys.
Ji turi savų pinigų
Ir nebepirks daugiau žaislų.

Danutė galės kitiems
pasakyt:
— Skaitykit, “Eglutę”
Ir duokit kitiems,
“Eglutė” įdomi —
Lietuviams visiems.

Redaktorė